

Giacomo Puccini: **TOSCA**

izbor arij – koncertna izvedba
*selection of arias – concert
version*

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. – 12. 9. 2025**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2025 je župan Mestne občine Ljubljana,
Zoran Jankovič. / *The Honorary Patron of the Ljubljana Festival 2025 is the
Mayor of the City of Ljubljana, Zoran Jankovič.*

Sreda, 3. september 2025, ob 20.00
Wednesday, 3 September 2025, at 8.00 pm
Gallusova dvorana / Gallus Hall, Cankarjev dom

Giacomo Puccini: **TOSCA**

izbor arij – koncertna izvedba / *selection of arias – concert version*

MODESTAS PITRÉNAS, dirigent / *conductor*

Floria Tosca: **SONDRA RADVANOVSKY**

Mario Cavaradossi: **JONATHAN TETELMAN**

Baron Scarpia: **SIR BRYN TERFEL**

**Simfonični orkester SNG Maribor / SNG Maribor
Symphony Orchestra**

Saša Olenjuk, koncertni mojster / *concertmaster*

**Zbor Opere SNG Maribor / SNG Maribor Opera
Choir**

Zsuzsa Budavari-Novak, zborovodja / *chorus master*

.....
Program / *Programme*:

Giacomo Puccini:

»Recondita armonia«, arija Cavaradossija iz opere Tosca
Cavaradossi's aria from Tosca

»Mario! Mario! Mario!«, duet Tosce in Cavaradossija iz opere Tosca /
Tosca and Cavaradossi's duet from Tosca

»Tosca? Che non mi veda«, duet Tosce in Scarpie iz opere Tosca /
Tosca and Scarpia's duet from Tosca

»Te Deum«, arija Scarpie iz opere Tosca / *Scarpia's aria from Tosca*

Giacomo Puccini:

»Tosca è un buon falco!«, arija Scarpie iz opere Tosca
Scarpia's aria from Tosca

»Ella verrà«, arija Scarpie iz opere Tosca / *Scarpia's aria from Tosca*

»Ha più forte sapore«, arija Scarpie iz opere Tosca / *Scarpia's aria
from Tosca*

»Dov'è dunque Angelotti?«, duet Scarpie in Cavaradossija iz opere
Tosca / *Scarpia and Cavaradossi's duet from Tosca*

»Vissi d'arte, vissi d'amore«, arija Tosce iz opere Tosca / *Tosca's aria
from Tosca*

»Io tenni la promessa«, arija Scarpie iz opere Tosca / *Scarpia's aria
from Tosca*

»E lucevan le stelle«, arija Cavaradossija iz opere Tosca
Cavaradossi's aria from Tosca

»Ah! Franchigia a Floria Tosca«, duet Tosce in Cavaradossija iz opere *Tosca / Tosca and Cavaradossi's duet from Tosca*

»Com'è e lunga l'attesa«, arija Tosce iz opere *Tosca / Tosca's aria from Tosca*

.....

Ob koncu 19. stoletja je italijanska opera živela v senci Giuseppeja Verdija, podobno kot je bilo v Nemčiji težko preseči Richarda Wagnerja. Oba sta postopoma opuščala tradicionalne glasbene točke, a vsak po svoji poti: Verdi je ostal zvest melodiji, Wagner pa je stavil na simfonično razvijanje in prepletanje motivov. Prav Verdijeve poznata dela so postavila temelje novi generaciji italijanskih skladateljev, ki je pripeljala opero do skrajnosti verističnega izraza. Tematike so segale od ljubezni in domovine do prizorov nasilja, mučenja in erotičnih obsesij. Pod vplivom naturalizma je italijanski verizem iskal realizem in socialno kritiko, **Giacomo Puccini (1858-1924)** pa je iz tega prevzel predvsem intenzivno emocionalnost in dramski eksces, medtem ko ga naturalistična teorija okolja in dednosti ni posebej pritegnila. Preboj mu je prinesla opera *Manon Lescaut* (1893), v kateri je združil Wagnerjev sistem vodilnih motivov (označevalcev oseb, predmetov in stanj) s prvenstvom italijanske melodike. Toda v nasprotju z Wagnerjem motivov ni razvijal simfonično, temveč jih je uporabil kot melodično gradivo. Tako je bil njegov slog nemudoma prepoznaven in izjemno učinkovit. Kritiki so bili sicer razdvojeni; nekateri so ga imeli za legitimnega Verdijevega naslednika, drugi pa ga sploh niso jemali resno. Še danes je predmet polemik. Medtem ko glasbeno zgodovinarje v kontekstu operne umetnosti pogosto omenja Richarda Wagnerja in Richarda Straussa, se Puccini pojavlja le obrobno, čeprav njegova dela ostajajo stalnica repertoarja.

Puccini je **Tosca** dokončal leta 1899 na libreto Luigija Illice in Giuseppeja Giacosa po istoimenski drami Victoriena Sardouja. Dogajanje je postavljeno v Rim junija 1800, ko je Napoleon ogrožal papeško oblast in neapeljsko nadvlado nad prestolnico. V ozadju se prepletajo zgodovinska dejstva, v ospredju pa je osebna drama: slavna pevka Floria Tosca, slikar Cavaradossi in cinični baron Scarpia utelešajo konflikt ljubezni, umetnosti, politike in nasilja. Opera sicer sledi veristični modi z brutalnimi prizori, vendar Puccini opusti socialno kritiko in dogajanje oblikuje kot melodramo, kjer se v središču znajde ljubezenska intriga. Kar *Tosca* loči od številnih drugih del obdobja, je skladateljevo obvladovanje glasbenega stavka. Orkester ni zgolj spremljavec, temveč nosilec napetosti, saj njegova zvočna barvitost, drzne harmonije in ritmična ostrina ustvarjajo ozračje, ki pripomore k izraziti čustveni plasti zgodbe. Opera je preprejena z reminiscenčnimi motivi; skoraj vsak lik in dogodek imata svojo melodično oznako, ki se vrača in preoblikuje. Iz njih izhajajo najbolj znani trenutki, med njimi Toscina izpoved *Vissi d'arte, vissi d'amore*, Cavaradossijeva otožna arija *E lucevan le stelle* in Scarpijev demonizirani *Te Deum*. Njena trajna moč izvira iz Puccinijeve sposobnosti, da je dramaturško učinkovitost združil z napeto in barvito glasbeno govorico, in prav ta spoj ji je zagotovil trajno mesto v repertoarju.

Modestas Pitrėnas je eden vodilnih litovskih dirigentov, od leta 2015 umetniški vodja in glavni dirigent Litovskega nacionalnega simfoničnega orkestra, od leta 2018 pa tudi Simfoničnega orkestra v St. Gallnu. Pred tem je vodil Latvjsko narodno opero in Simfonični orkester Kaunasa. Nastopil je v nekaterih najuglednejših evropskih opernih hišah, med drugim v Varšavi, Berlinu, Düsseldorfu, Kölnu, Moskvi in Helsinkih, ter dirigiral repertoar od Giuseppeja Verdija, Richarda Wagnerja in Giacoma Puccinija do sodobnejših del. Leta 2003 je zmagal na tekmovanju Grzegorza Fitelberga v Katovicah, za svoje delo pa prejel najvišjo litovsko kulturno nagrado in več priznanj v Latviji. Kot profesor poučuje dirigiranje na Litovski akademiji za glasbo in gledališče.

Ameriško-kanadska sopranistka **Sondra Radvanovsky** je specialistka za italijansko opero 19. stoletja in velja za eno vodilnih interpretk belcanta, verizma ter junakinj Giuseppeja Verdija. Nastopila je v Metropolitanski operi v New Yorku, Kraljevi operni hiši v Londonu, milanski Scali, Velikem gledališču Licej in številnih drugih uglednih gledališčih. Na koncertnih odrih je sodelovala z največjimi orkestri in dirigenti, kot sta James Levine in Zubin Mehta. Njena diskografija obsega albume pri založbah Delos, Pentatone in Warner Classics; med novejšimi izstopa posnetek *Turandota* z Jonasom Kaufmanom pod taktirko sira Antonia Pappana. Na poletnem festivalu je že nastopila v sklopu 71. edicije skupaj s Piotrom Beczato, s katerim sta izvedla izbor arij.

Jonathan Tetelman je v Čilu rojen ameriški tenorist, ki se je v zadnjih letih uveljavil kot eden najopaznejših glasov generacije. Kritiki njegov glas opisujejo kot temno obarvan, a obenem veličasten in sijoč. Njegov repertoar obsega predvsem vloge iz oper Giuseppeja Verdija, Julesa Masseneta, Giacoma Puccinija in Umberta Jordana. Redno gostuje na najpomembnejših svetovnih odrih, med drugim v San Franciscu, Dresdnu, Berlinu, Palermu, na Salzburških slavnostnih igrah in v Baden-Badnu. V zadnjih letih je pogosto nastopal tudi na Festivalu Ljubljana. Leta 2022 je podpisal ekskluzivno pogodbo z založbo Deutsche Grammophon; njegov prvenec *Arias* je prejel nagrado opus klassik za prebojnega umetnika leta, 2023. pa je sledil album *The Great Puccini*.

Valižanski basbaritonist **sir Bryn Terfel** je po zmagi na tekmovanju BBC Cardiff Singer of the World leta 1989 stopil na mednarodno pot, ki ga je hitro popeljala na vodilne odre, med njimi Metropolitansko opero v New Yorku, Kraljevo operno hišo v Londonu in Dunajsko državno opero. Njegov repertoar obsega vloge Wolfganga Amadeusa Mozarta, Giuseppeja Verdija in Richarda Wagnerja, posveča pa se tudi sodobnejši glasbi, recitalom in koncertantnim programom. Posnel je številne plošče z opernimi arijami, samospevi, muzikali, valižanskimi pesmimi in sakralno glasbo, ki so izšle pri založbi Deutsche Grammophon. Leta 2017 je bil odlikovan z viteškim nazivom, leta 2023 pa je nastopil z zborom Westminsterске opatije ob kronanju kralja Karla III.

Tosca is an opera by **Giacomo Puccini** set in Rome in June 1800, at a time when the Kingdom of Naples's control of the Italian capital was threatened by Napoleon's invasion of the Apennine Peninsula. It intertwines historical events with fictional characters, while Puccini's music – through its vivid orchestration, daring harmonies and dramatic pacing – intensifies their personal and political struggles. The lasting appeal of *Tosca* stems from the composer's technical mastery of musical form, blending a late Romantic sensibility with innovative modern expression. The title role will be interpreted through a selection of arias by the American-Canadian soprano **Sondra Radvanovsky**, who, with her wide vocal range and rich repertoire, is considered one of the leading interpreters of both *bel canto* and *verismo* – particularly in the operas of Giuseppe Verdi, whose works bridge the two styles. The part of Cavaradossi will once again be sung by **Jonathan Tetelman**, known for his dark-hued voice and dynamic stage presence. The American tenor signed an exclusive contract with Deutsche Grammophon in 2021. The role of Baron Scarpia will be performed by the Welsh bass-baritone **Sir Bryn Terfel**, a singer who was initially primarily associated with Mozart roles before dedicating himself to the more psychologically demanding roles of Puccini and Richard Wagner. The star-studded cast, the **SNG Maribor Symphony Orchestra** and the **SNG Maribor Opera Chorus** will be conducted by the Lithuanian maestro **Modestas Pitrenas**, a graduate of the Mozarteum University, who currently leads the Lithuanian National Symphony Orchestra.

Sponzor / Sponsor:

telemach

**OPERABALET
MARIBOR**
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, september / September 2025

Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja, častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director, Honorary Member of the European Festivals Association

Besedila / Texts: **JAN PREPADNIK**

Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**

Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**

Tisk / Print: **TISKARNA PARA**

ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih.
The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.

Glavni sponzor
General sponsor:

Glavni medijski sponzor
General media sponsor:

Sponzorji 73. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 73rd Ljubljana Festival:

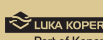
Glavni sponzor zunanjega oglaševanja
General sponsor of outdoor advertising:

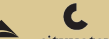
Medijski partnerji / Media Partners:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Uradna vina
Official wines:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: ljubljanafestival.si, Eventim, blagajna Križank
Križanke Box Office, bencinski servisi / gas stations

Več informacij / More information: ljubljanafestival.si